



13.00.00
13.00.01
13.00.02
13.00.03
13.00.04
13.00.05

13.00.06
13.00.07
13.00.08
13.00.09
07.00.00
19.00.00

01.00.00
02.00.00
03.00.00
09.00.00
10.00.00
11.00.00

№5/2025

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI



Elektron nashr. 438 sahifa,
14-may, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich – Tarix fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Umarova H.O' – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)

Panjjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Toshkent davlat texnika universiteti, G. V. Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti Toshkent temir yo'l muhandislari instituti.

EDITOR-IN-CHIEF:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024 yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.06.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan №C-5669245
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310

MUNDARIJA

Nutq o'qitirish mashg'ulotlarida maqol va rivoyatlardan foydalanish texnologiyasi	12
<i>Azimova Nodira Xikmatovna</i>	
Matematikada o'tkaziladigan sinfdan tashqari viktorina, matematik ertalik va matematik musobaqalarni tashkil etish.....	15
<i>Azizova Dilnoz Yo'ldashevna</i>	
Adabiy ta'limda fanlararo integratsiyani rivojlantirishda didaktik o'yinlarning o'rni	19
<i>Hasanova Bahora Isa qizi</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darsliklaridagi kognitiv-pragmatik mashqlar turlari va mazmuni.....	22
<i>Jahonova Nargiza Yunus qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida kimyo fanidan uyga vazifalarni tashkil etishda QUIZ testlardan foydalanish	28
<i>Jamolova Nodirabegim Jobir qizi</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning tadqiqotchilik faoliyatini tashkil etishning dolzarbligi	32
<i>Mazgarova Durdona Shuxrat qizi, Mirzakamolova Komola Xojiakbar qizi</i>	
Understanding and Using Articles in English: A Practical Approach.....	35
<i>Mustafeyeva Nigina Shuhrat kizi</i>	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning nazariy asoslari.....	40
<i>Nosirova Dilfuza</i>	
Ona tili va o'qish savodxonligi fanining boshlang'ich ta'limdagi o'rni va ahamiyati	45
<i>Otamurodova Mahfirat Husan qizi</i>	
O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasidagi qaror va qonunlari asosida maktabgacha yoshdagi bolalarda tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirishga zamonaviy yondashuv	49
<i>Imamova Nilufar Zabiyyulla qizi, Po'latova Mahfuza To'liqin qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbarlarining kasbiy etikasi va madaniy salohiyatini shakllantirish omillari...52	
<i>Qodirova Fotima Rashidovna</i>	
Boshlang'ich ta'limda tarbiya jarayonining samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalarining qiyosiy tahlili55	
<i>Shokirova Madinabonu Shomurod qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda mental arifmetikaning o'rni.....59	
<i>Sulaymonova Nigora Olimjon qizi</i>	
Boshlang'ich ta'limda ta'lim samaradorligini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanish mexanizmlari (Singapur ta'lim tizimi misolida).....63	
<i>Taniqulova O'g'lioy Fahriddin qizi</i>	
SWOT texnologiyasi asosida talabalarning tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish modeli.....66	
<i>Abdusalomova Saidabonu Ziyovuddin qizi</i>	
Механизмы формирования характера трудолюбия в младшем школьном возрасте	69
<i>Зияев Амаль Толибович</i>	
Современные методы обучения иностранному языку в начальных классах	72
<i>Косимова Шахризода Бахромжон кизи, Рузметова Хилола Абдушариповна</i>	
Ислам в духовных исканиях Льва Толстого: уважение великого писателя к религии и пророку	75
<i>Мамасодикова Махзуна Жалол кизи</i>	
Проблемы и особенности перевода с узбекского языка на русский: анализ ошибок и пути решения	78
<i>Холмуродова Дилдора Хусниддиновна</i>	
Развитие русского языка в современном мире	80
<i>Чернова Татьяна Алексеевна, Темиров Руслан Расул угли, Хасанов Сайхунбек Килич угли</i>	
Ona tili ta'limida muqobil javobli testlardan foydalanishning afzalliklari.....	83
<i>Komilova Lola Nasilloevna</i>	
Maxsus pedagogikani o'qitishda klinik, tarixiy, psixologik, didaktik materiallarni integrativ o'qitish metodlari	91
<i>Djavlanova Nodira Xamza qizi</i>	



Professional ta'lim muassasalari o'quvchilarining loyihalash kompetentligini shakllantirish	94
<i>Xidirova Dildora Zayniddinovna</i>	
Formation of Cultural Tolerance in Preschool Children Through Foreign Language Learning Using Digital Educational Resources	98
<i>Dadakhanova Mohlaroyim Muratvayevna</i>	
Ingliz tili o'qituvchilarini tayyorlash va qo'llab-quvvatlashning samarali usullarini o'rganish	106
<i>Ataullayev Fazliddin Fahriddin o'g'li</i>	
O'quv jarayonida sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishning ta'limiy aspektlari tahlili	110
<i>Zubayda Barnoyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida funksional savodxonlikni shakllantirishning nazariy va metodik manbalari.....	116
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna, Usmanova Mashkura Mirzoroximovna, Xunarova Lobar Akbaraliyevna</i>	
Butun dunyoda nogiron bolalarga nisbatan munosabat: stereotiplar va ularni yengish	120
<i>Axmadova Shahloxon Voxid qizi</i>	
Ijtimoiy va pedagogik riabilitatsiyon deviant xulqi bo'lgan o'smirlar.....	124
<i>Abduvaliyeva Mashhura Abduvohid qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mehnat munosabatlarini tartibga solishda sog'lom ish muhitini yaratish.....	127
<i>Qosimova Shaxnoza Nuriddinovna</i>	
Maktab o'quvchilarida chet tili bo'yicha strategik kompetensiyani shakllantirish: psixologiyistik asoslar	131
<i>Akmalxonova Nodira</i>	
Chet tillarini o'zlashtirishning psixologiyistik asoslari: A. A. Leontyev qarashlarining tahlili	137
<i>B. O. Toshboyeva</i>	
O'quvchilarni tabiiy-ilmiy savodxonligini shakllantirish asosida tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning xususiyatlari mazmuni	143
<i>Ro'zimatov Jamshid Alisher o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf "tarbiya" darslarida o'quvchilarning tanqidiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan mavzularning mazmun-mohiyati	148
<i>Xoliqulova Moxichehra Nodir qizi</i>	
Развитие деонтологической компетентности будущих учителей предмета "воспитания"	152
<i>Бахобов Анвар Абдусаттор угли</i>	
Obrazli tafakkur – boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini o'stiruvchi vosita	155
<i>Turg'unova Xumora Xusniddin qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda janriy xususiyatlariga ko'ra ifodali o'qish ko'nikmasining yo'nalishlari	158
<i>Tirkasheva Xumora Nurali qizi</i>	
Sharof Boshbekovning "Temir xotin" dramasida dramatik diskursning semantik va sintaktik qurilishi	162
<i>Mavlanova Xafiza Gulmurodovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning teleko'rsatuvlar vositasida nutq madaniyatini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	166
<i>Abduvosiyeva Mahmuda Xamidullo qizi</i>	
"O'z-o'zini rivojlantirish", "amaliyot" hamda "pedagogik amaliyot" tushunchalarining ijtimoiy-falsafiy, pedagogik talqini	169
<i>Adasheva Matluba</i>	
Kursantlarda muzokaraga kirishish ko'nikmalarini shakllantirishda nizoli vaziyatlar strategiyalarining psixologik o'rni	173
<i>Azamjonova Oyniso Qahramon qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvi jarayonida rahbar kompetensiyalarini rivojlantirishning zamonaviy metodik yondashuvlari.....	178
<i>Berdiyeva Dilafruz Shuxratovna</i>	
Boshlang'ich ta'lim o'quv-tarbiya jarayonida mashq daftarining o'rni va ahamiyati	182
<i>Bo'ronova Maftuna Valijon qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini takomillashtirishning nazariy asoslari	186
<i>Burxanov Bahodir Baxtiyorxodjaevich</i>	
Yoshlar orasida emotsional intellektni rivojlantirishning psixologik asoslari	191
<i>Darvishxojayev Xasan Abdulxakimovich</i>	
Boshlang'ich sinf tabiiy fanlar darslarida virtual ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari	195
<i>Djurayeva Nargis Narkulovna</i>	

Ingliz tilida talaffuzni o'rgatishda samarali zamonaviy kompyuter dasturlari	198
Ernazarova Shahnoza Ergash qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ekologik tarbiyaning ahamiyati va ma'naviyatga ta'siri	202
Fayziyeva Dilfuza Tohir qizi	
The Importance of Modern Technologies For Improving Speech Skills of Primary Students.....	206
I. A. Komolova	
Bo'lajak pedagoglarning ta'lim jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishining o'ziga xos imkoniyatlari.....	209
Inadullayeva Sevara Qahramonovna	
O'quvchilarning jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiruvchi metodlar	212
Jumanova Shaxnoza Baxromjanovna	
Ulug'bek Hamdamning "Isyon va itoat" romanida obrazlar hayotiga konfliktning ta'siri.....	215
Karimova Mahliyoixon Mahkamjon qizi	
Sharq mutafakkirlari qarashlarida harbiy xizmatchilarda psixik o'zini o'zi boshqarish muammolarining metodologik tahlili	219
Kiyomxujaeva Madina Rustambek qizi	
Xorijiy tillarni o'qitishda milliy va xalqaro tajribalarni solishtirish	224
Jumaboyeva Malika, Eshpolatova Nozima, Ne'matova Shahzoda, Razzakova Nodira	
Maktabgacha ta'lim tashkilotida markazlar faoliyatini rivojlantirishda tarbiyachining nutqiy madaniyati	227
Nazarova Zulayxo Turabovna, Oydinova Baxriniso Burxon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni faoliyatlar orqali ma'naviy-ma'rifiy qiyofasini shakllantirishda tarbiyachining vazifalari	231
Niyozova Maftuna Normaxmat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarni raqamli ta'lim muhitida "Smart-Learning" texnologiyalarini samarali qo'llashga tayyorlash metodikasi (umumiy pedagogika misolida)	234
Nurullayeva Ugulxon Ergashboyevna	
O'qish savodxonligini rivojlantirishning zamonaviy didaktik yondashuvlari	237
Oripova Dilnozaxon Abduvosi qizi, Azimova Ziyoda Ergashevna	
Adabiy ta'limda o'quvchilarning refleksiv ko'nikmalarini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	241
Qodirova Dilnoza Alisher qizi	
"Yorug'lik dispersiyasi va uni hosil bo'lishi" mavzusini eksperimental yo'l bilan tushuntirish metodikasi.....	245
Rashidova Vazira Baxodir qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarini akademik mobillik asosida o'qitish tizimini takomillashtirish muammolari va ularning yechimlari	248
Ruziyeva Shoxida Fatilloevna	
Literature is A Reflection of the Soul and Culture of Humanity.....	254
Sayidova Sayyora Yorikulovna	
Linguistic Devices in Detective Terminology of "The Purloined Letter" by Edgar Allan Poe	257
Shokirova Markhabo	
Maktab direktorlarining psixologik bilimlarini rivojlantirishning ahamiyati va yo'nalishlari.....	260
Talabayev Utkirjon Rosuljonovich	
Bo'lajak harbiy xizmatchilarda empatiya orqali kasbiy moslashuvchanlikni oshirishning ijtimoiy-psixologik asoslari	263
Toshmatov Rustamjon Muydinjon o'g'li	
Tanqidiy tafakkurni shakllantirishning pedagogik va psixologik nazariyasi bo'yicha xorijiy va mahalliy tadqiqotlar tahlili	266
Xudoyorova Gavhar Baxtiyor qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash mazmuni va amaliy ahamiyati	271
Yakubova Zilola Zikirovna	
Zulfiya she'riyatida vafodor ayol timsoli	274
Yusupova Muqaddam Mahmutjonovna	
Yangi davr – yangi dars: ta'limdagi zamonaviy metodlar.....	278
Jumoniyo'zov Nurbek Xudoyorovich	
Взаимное сотрудничество Республики Узбекистан и Республики Азербайджан в формировании современной системы международных отношений	280
Исломов Абдулазиз Латиф угли	



Qo'l mehnati orqali talabalarda mas'uliyat va intizom tuyg'usini rivojlantirish.....	284
<i>Abdullajonova Dildoraxon Rustamjonovna</i>	
Innovatsion ta'lim muhiti sharoitida o'qituvchining akmeologik pozitsiyasini shakllantirish	288
<i>Aralova Dilafruz Dushaboy qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida fanlararo aloqadorlikning ahamiyati.....	292
<i>Madraximov Shuxratjon Shukurovich, Madraximova Maxfuza Axmedovna</i>	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarida adabiyot fanini o'qitishda zamonaviy texnologiyalar integratsiyasi	295
<i>Madraximova Maxfuza Axmedovna, Madraximov Shuxratjon Shukurovich</i>	
Yosh o'qituvchilar va ongsostining ta'limdagi ahamiyati	299
<i>Mutabar Kasimkhodjayeva</i>	
A Stylistic Comparison of Ethical and Moral Proverbs in English and Uzbek.....	303
<i>Parvina Mukhtashamova</i>	
Talabalarning ijodiy faoliyatini rivojlantirishda podkast texnologiyalaridan foydalanish	306
<i>Yuldashev Abdurauf Ro'zmatjonovich</i>	
Informatika o'qitishda grafik organayzerlardan foydalanish.....	308
<i>Zohidova Mahfuza Habibovna</i>	
Характеристика деловой переписки на русском языке	311
<i>Бобоназаров Хуршид Ишпулатович</i>	
Vatanparvarlik hissini yoshlarda takomillashtirish masalasining mahalliy psixologlar tomonidan talqini	315
<i>Kulaxmetov Abdusattor Baxriddinovich</i>	
Методика преподавания фразеологизмов в старших классах	319
<i>Мамадаминова Жамила Турабоевна</i>	
Особенности учебного кластера как среды для развития речевых навыков	323
<i>Мамаджанова Карина Абдукаримовна</i>	
Maktabgacha ta'limda hr boshqaruvi: rivojlangan mamlakatlar tajribasi va O'zbekiston sharoitida tatbiq etish yo'llari.....	327
<i>Alovdinova Iroda Botir qizi</i>	
"Kognitiv faollik" tushunchasi va uning pedagogik-psixologik aspektlari	330
<i>Ismoilova Nozimaxon</i>	
The Significance of Media Competence in Enhancing Speaking Skills Among B2 and C1 Level Learners	335
<i>Vazira Bafayeva Muxiddinovna</i>	
Zamonaviy ta'lim jarayonida 21-asr ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy va amaliy asoslari	338
<i>Raximdinova Gulbodom Ibrohimjon qizi</i>	
Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning transversal kompetensiyalarini rivojlantirishda maxsus va interfaol metodlardan foydalanish	344
<i>Askarova Barchinoy Abdurahimovna</i>	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarining grafik kompetentligini transformatsion yondashuv asosida rivojlantirishning samarali shakllari va interfaol metodlardan foydalanish	347
<i>Butayeva Gulmira Boxodirjonovna</i>	
Ota-ona qaramog'isiz qolgan bolalarni tutingan oilalarga moslashtirishning pedagogik mexanizmlari	350
<i>D. Q. Rahimova</i>	
Emotsional intellektni rivojlantirishda zamonaviy ta'lim metodlarining o'rni.....	353
<i>Jamalova Kamola Shahobiddinovna</i>	
Tadqiqot samaradorligini pasaytiruvchi metodik xatolarni korrektsiya qilish usullari	358
<i>Mamasidiqova Odina Islomjon qizi</i>	
Ona tilini o'rgatishda didaktik material tanlash metodikasi	362
<i>Mamatova Gulshan Amankulovna</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida to'rt blokli model (tanqidiy fikrlash, ijodkorlik, muloqot va hamkorlik) ning qo'llanilishi	365
<i>Mirzoyeva Maftuna Husnitdinovna</i>	
Spekulyativ dizayn metodi asosida talabalarda kelajak ssenariylarini yaratish texnologiyasi	368
<i>Nishonov Nodir Alimjanovich</i>	
Filologiya yo'nalishi talabalari ta'lim jarayonida ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda hamkorlik pedagogikasining ahamiyati.....	372
<i>Nishonova Aziza Mirzaxmadovna</i>	

6–7 yoshli bolalarning kognitiv ko'nikmalarini raqamli ta'lim vositalari asosida shakllantirish metodikasini takomillashtirish	375
Nuriddinova Shaxnoza Kamoliddin qizi	
Ona tili darslarida o'quvchilarda sintaktik tushunchalarni shakllantirishning innovatsion metodikasini takomillashtirish	377
O'rozboyeva Dilnoza Alimboy qizi	
O'quvchilar bilan olib boriladigan sport ishlarining pedagogik asoslari	380
Oromova Laylo Ilhomovna	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini dasturlash tillari orqali rivojlantirish yo'llari ..	384
Raxmatov Mirzo Mukimovich	
Bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarini tayyorlashda dizaynerlik qobiliyatlarini takomillashtirishda mahorat darslari (master klass)ni tashkil qilish	389
Satvoldiyeva Malaxatxon A'zamjanovna	
Shaxs kasbiy taraqqiyoti va amaliy faoliyat rivojlanishining omillari	394
Toshmurodov Muxriddin Suvon o'g'li	
Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchisining kasbiy kompetentligini shakllantirish mexanizmlari	398
Yuldasheva Nargiza Egamberdiyevna	
Talabalarda kasbiy yozma nutq kompetensiyasini takomillashtirish metodikasi	401
Alimov Farhod Sharabidinovich	
Boshlang'ich ta'limda buyuk allomlarimiz merosini integratsiya asosida o'qitish usullari	405
Mamatkarimova Sevara Alim qizi	
Bo'lajak biologiya o'qituvchilari inklyuziv kompetentligini rivojlantirish ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	410
Raximov Atanazar Karimovich, Yuldashova Iroda Dilshodovna	
15-16 yoshli voleybolchilardan iborat nazorat va tajriba guruhlarida sakrash chidamkorligining pedagogik tajriba davridagi rivojlanish ko'rsatkichlarini shakllanish dinamikasi	413
Sulaymonov Jaxongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni rivojlantirishning metod va vositalari	417
Xudoyberdiyeva Sayyora Abdimumin qizi, Buzrukov. T. O.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kompetensiyalarini shakllantirish va rivojlantirishda o'qitishning tashkiliy-pedagogik shartlari	421
Rahmonova Zulayho Abdumalikovna, Buzrukov T. O.	
Pedagogik oliy ta'lim talablarida kasbiy pedagogik imijni rivojlantirishning ijtimoiy pedagogik zaruriyati	425
Mo'ydinova Shoxsanam Doniyorbek qizi	
The Role of English as a Tool for Cultural Diplomacy in Post-Soviet Uzbekistan	428
Fariza Umarova Yorqin kizi, Iroda Roziqova Alsharifiddin kizi	
Ijodiy tafakkur shakllanishida lug'atlarning o'rni va ahamiyati	434
Tursunova Ozoda Faxriddinovna	



BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARIDA MATEMATIK KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISHNING METOD VA VOSITALARI

Xudoyberdiyeva Sayyora Abdumumin qizi

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti 2-kurs magistri

Buzrukov. T. O.

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Tabiiy fanlar kafedrasida dots., v.b pedagogika fanlari bo'yicha
falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya: Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyani rivojlantirish ularning o'qish, mulohaza yuritish, amaliy masalalarni hal qilish, shuningdek, mantiqiy fikrlash va ijodiy yondashuvlarini shakllantirishga yordam beradigan metod va vositalarni qo'llashni talab etadi. O'quvchilarga matematik tushunchalarni anglash va ulardan amalda foydalanishda turli pedagogik metod va vositalar samarali bo'lib, ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va foydali qiladi. Ushbu maqolada boshlang'ich sinfda matematik kompetensiyani rivojlantirish uchun qo'llaniladigan asosiy metod va vositalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: kommunikativ ko'nikma, vizual, gamifikatsiya, o'z-o'zini baholash, differensial yondashuv, interaktiv.

Abstract: Developing mathematical competence in primary school students requires the use of methods and tools that help them read, reason, solve practical problems, as well as develop logical thinking and creative approaches. Various pedagogical methods and tools are effective in helping students understand mathematical concepts and use them in practice, making the educational process more interesting and useful. This article presents the main methods and tools used to develop mathematical competence in primary school.

Key words: communicative skills, visual, gamification, self-assessment, differential approach, interactive.

Аннотация: Развитие математической компетентности у учащихся начальной школы требует использования методов и инструментов, которые помогают им читать, рассуждать, решать практические задачи, а также развивать логическое мышление и творческие подходы. Различные педагогические методы и инструменты эффективно помогают учащимся понимать и применять математические концепции, делая процесс обучения более интересным и полезным. В статье представлены основные методы и инструменты, используемые для развития математической компетентности в начальной школе.

Ключевые слова: коммуникативные навыки, визуальный, геймификация, самооценка, дифференцированный подход, интерактив.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarning faqat bilim olishi emas, balki real hayotga tayyor bo'lishi uchun zarur kompetensiyalarni shakllantirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, boshlang'ich ta'lim bosqichida matematik kompetensiyalarni rivojlantirish o'quvchilarning mantiqiy fikrlash, muammoni tahlil qilish, hisob-kitob qilish va qaror qabul qilish kabi ko'nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi. Bu kompetensiyalar nafaqat matematika fanini o'zlashtirishda, balki boshqa sohalaridagi muvaffaqiyatli o'qish va kundalik hayotda ham muhim ahamiyatga ega.

Ta'limda kompetensiyaviy yondashuvning joriy etilishi boshlang'ich sinf o'quvchilarining individual rivojlantirish xususiyatlarini inobatga olgan holda, ularning bilim, ko'nikma va malakalarini bir butun sifatida shakllantirish imkonini beradi. Shu bois, matematik kompetensiyalarni rivojlantirishda qo'llaniladigan metod va vositalarni to'g'ri tanlash va samarali qo'llash boshlang'ich ta'lim sifatining muhim mezonlaridan biridir. Mazkur maqolada ushbu kompetensiyani shakllantirishga xizmat qiluvchi metod va vositalar, shuningdek, ularning samaradorlik omillari yoritiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni shakllantirish masalasi xalqaro va mahalliy pedagogik tadqiqotlarda keng yoritilgan. Xalqaro tajribada, xususan, OECD tomonidan ishlab chiqilgan "Future of Education and Skills 2030" konsepsiyasida ta'lim jarayonida funksional savodxonlik, jumladan, matematik kompetensiyani rivojlantirish asosiy kompetensiyalardan biri sifatida e'tirof etilgan. Mashhur rus olimi L.V. Zankovning fikricha, "matematik fikrlashni rivojlantirish – bu o'quvchida tafakkur mexanizmlarini faollashtirish demakdir", bu esa metodlar tanloviga yuqori darajada e'tibor qaratishni taqozo etadi.

Mahalliy olimlardan R.X. Mavlonova o'zining "Zamonaviy didaktika" asarida boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni rivojlantirish uchun differensial yondashuv, o'yinli mashg'ulotlar va amaliy topshiriqlarni birlashtirishni samarali metod deb baholagan. Z. Abdullayeva esa "Matematika fanini o'qitishda kompetensiyaviy yondashuv" nomli tadqiqotida interfaol usullar va elektron resurslardan foydalanish orqali o'quvchilarning individual faolligini oshirishga urg'u beradi.

Mazkur manbalar matematik kompetensiyani shakllantirishda metod va vositalarni to'g'ri tanlash, ularni yoshga moslashtirish va o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash muhimligini ta'kidlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qiluvchi samarali metod va vositalarni aniqlash, tahlil qilish hamda amaliyotga joriy etish maqsad qilingan. Tadqiqot deskriptiv, solishtirma va eksperimental metodlar asosida olib borildi. Dastlab mavjud ilmiy va uslubiy adabiyotlar, darsliklar hamda amaliy qo'llanmalar o'rganilib, ularning asosida nazariy xulosalar ishlab chiqildi. Tadqiqotning empirik qismi Toshkent shahri va viloyatlaridagi 3-4-sinf o'quvchilari ishtirokida o'tkazildi. Umumiy hisobda 120 nafar o'quvchi jalb qilinib, ularning ishtirokida kuzatuv, test sinovlari va so'rovnomalarni asosida ma'lumotlar to'plandi.

Tadqiqot davomida o'yinli topshiriqlar, muammoli vaziyatlar, amaliy mashg'ulotlar kabi metodlar asosida tashkil etilgan darslar orqali o'quvchilarning faolligi va natijalari baholandi. Tadqiqotda kuzatuv va monitoring, eksperiment hamda statistik tahlil metodlaridan foydalanildi. Kuzatuv o'quvchilarning topshiriqlarni bajarish jarayonidagi faolligini baholashga, eksperiment esa tanlangan metod va vositalarning samaradorligini aniqlashga xizmat qildi. Statistika asosida to'plangan ma'lumotlar tahlil qilinib, umumlashtiruvchi xulosalar chiqarildi. Tadqiqotning nazariy poydevorini kompetensiyaviy yondashuvga oid qarashlar, xususan L.S. Vygotskiy, L.V. Zankov, R.X. Mavlonova kabi olimlarning g'oyalari tashkil etdi. Tadqiqot yakunida ishlab chiqilgan tavsiyalar amaliyotga joriy etish uchun sinovdan o'tkazildi va ijobiy natijalar qayd etildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Quyida boshlang'ich sinfda matematik kompetensiyani rivojlantirish uchun qo'llaniladigan asosiy metodlar va vositalar keltirilgan:

Faol o'qitish metodlari. Faol o'qitish metodlari o'quvchilarni ta'lim jarayonida faollikka chorlaydi, ularning mustaqil fikrlashi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Bu metodlar o'quvchilarning o'z bilimlarini amalda qo'llash, matematik masalalarni yechishda yangi yondashuvlarni izlashga imkon yaratadi.

Muammoli ta'lim: O'quvchilarga real hayotdagi muammolarni yechish vazifalari beriladi. Bu orqali ular turli matematik amallarni qo'llashni o'rganadilar va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Masalan, o'quvchilar kundalik hayotdagi masalalarni yechishda qo'llash mumkin bo'lgan matematik bilimlarga ega bo'ladilar.

Proyekt asosidagi ta'lim: O'quvchilar jamoa bo'lib katta loyihalar ustida ishlaydilar. Bu usul ularga matematik bilimlarni real hayotdagi muammolarni hal qilishda qanday qo'llashni o'rgatadi. Shuningdek, guruhlarda ishlash o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Interaktiv ta'lim: O'quvchilar o'rtasidagi savol-javoblar, muhokamalar va turli interaktiv mashg'ulotlar orqali matematik tushunchalarni yaxshiroq tushunishlari va mustahkamlashlariga yordam beradi. Masalan, o'quvchilar bir-birlariga matematik masalalarni tushuntirish orqali bilimlarini oshiradilar.

Ko'rgazmali metodlar. Ko'rgazmali metodlar o'quvchilarga matematik tushunchalarni vizual tarzda tushuntirish imkonini beradi. Bu metod yordamida o'quvchilar matematik masalalarni yechish jarayonini va matematik formulalarni aniqroq anglaydilar.

Diagrammalar, jadvallar va grafiklar: Matematik formulalar, amallar va natijalarni diagramma va grafiklar orqali ko'rsatish o'quvchilarga tushunishni osonlashtiradi.

Geometrik modellar: Geometrik shakllar – to'rtburchaklar, aylana va uchburchaklar yordamida matematik tushunchalar aniqroq ko'rsatiladi.



Texnologik vositalar: Kompyuter dasturlari, interaktiv ta'lim platformalari va onlayn ilovalar matematik ta'limni samarali va qiziqarli qiladi. Simulyatorlar va ilovalar orqali o'quvchilar masalalarni tez va samarali hal qilishni o'rganadilar.

O'yin asosidagi ta'lim. Bu metod matematik bilimlarni o'rgatishda eng samarali va qiziqarli yondashuvlardan biridir. O'quvchilar matematik masalalarni ijodiy yondashuv bilan yechadilar va bilimlarini amalda qo'llashadi.

Matematik o'yinlar: "Sonlar o'yini", "Geometrik shakllar o'yini", "Masalalar yechish o'yini" kabi interaktiv o'yinlar o'quvchilarning e'tiborini tortadi va o'qish jarayonini qiziqarli qiladi.

Gamifikatsiya: Ballar tizimi, raqobat, sovrinlar kabi o'yin elementlari orqali o'qish jarayoni yanada qiziqarli va motivatsion bo'ladi.

Guruhli ishlash. Guruhli ishlash metodlari o'quvchilarga matematik bilimlarni o'zaro yordam asosida o'rganishga imkon beradi. Bu usul jamoada ishlash va masalalarni hamkorlikda yechish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Guruhli masalalarni yechish: O'quvchilar guruhlarga ajratilib, birgalikda masalalarni yechishadi, bu orqali bilim almashadilar. Tengdoshlardan o'rganish: Har bir o'quvchi boshqa o'quvchiga tushuntirish orqali o'z bilimini mustahkamlaydi.

Differensial yondashuv. Boshlang'ich sinfda har bir o'quvchining o'rganish darajasi va sur'ati har xil bo'lganligi uchun individual yondashuv muhim ahamiyatga ega. Differensial yondashuv orqali har bir o'quvchining ehtiyojiga mos maxsus mashqlar taqdim etiladi.

Individual topshiriqlar: O'quvchilarga ularning darajasiga mos, yangi mavzularni o'rganish yoki mustahkamlashga yo'naltirilgan mashqlar beriladi.

Qo'shimcha yordam: Matematik bilimlarni o'zlashtirishda qiynalayotgan o'quvchilarga qo'shimcha vaqt, izohli materiallar yoki qo'llab-quvvatlovchi vositalar taqdim etiladi.

O'z-o'zini baholash va tahlil qilish. O'quvchilarni o'z bilimlarini baholash va o'zlashtirilgan materiallarni tahlil qilishga undash orqali, ularda o'z-o'zini rivojlantirish va kamchiliklarni aniqlashga yordam beriladi.

O'z-o'zini baholash: O'quvchilarga o'z bilimlarini baholash imkoniyatini berish, masalan, mashqlarni bajarishdan so'ng o'z natijalarini tahlil qilish va ularni yaxshilashga harakat qilish.

Tahlil qilish va tuzatish: O'quvchilarga xatolarni tahlil qilish, ularning qayerda xato qilganini aniqlash va bu xatolarni qanday tuzatish mumkinligini o'rganishga imkon berish.

Interfaol (interaktiv) metodlar. Interfaol metodlar o'quvchilarni matematik savodxonlikni rivojlantirishda ularni faol ravishda ta'lim jarayoniga jalb qilishga yordam beradi. O'quvchilarni o'zaro muloqotga, savol-javoblarga va fikr almashishga undash orqali ular o'rganish jarayonida faollashadi.

Savol-javoblar: O'quvchilarga turli savollar berish va ularni yechish orqali o'z bilimlarini mustahkamlashadi. Shuningdek, o'quvchilarni savollarga javob berishga undash orqali ular faollashadi va matematik tushunchalar ustida yanada chuqurroq fikr yuritishadi. Bunday interfaol mashqlar o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi va ularda o'zlashtirilgan materialga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi.

Matematik muhokamalar: O'quvchilarni matematik muhokamalar qilishga jalb qilish orqali, ular o'rgangan bilimlarni mustahkamlashadi. Bu metod o'quvchilarning o'z bilimlarini boshqalarga tushuntirish va o'z fikrlarini izohlashga imkon beradi, shuningdek, matematik mantiqiy tafakkurini rivojlantiradi.

Onlayn platformalar va dasturlar: Zamonaviy texnologiyalar yordamida interaktiv matematik dasturlar va onlayn platformalarni qo'llash o'quvchilarga matematik bilimlarni yanada kengroq va qiziqarli tarzda o'rganishga imkon beradi. Masalan, mobil ilovalar orqali o'quvchilar matematik masalalarni yechish, o'zlashtirish va natijalarni real vaqtda ko'rishlari mumkin. Bu kabi texnologik vositalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga va ta'limni samarali hamda jozibador qilishga yordam beradi.

O'zgaruvchan metodlar va yondashuvlar. Matematik kompetensiyani rivojlantirishda o'qituvchining pedagogik yondashuvlari juda muhim rol o'ynaydi. Har bir o'quvchining o'rganish usuli va tezligi turlicha bo'lishi mumkin, shuning uchun metod va yondashuvlarni moslashuvchan qilish zarur.

Differensiyalashgan ta'lim: O'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos tarzda ta'limni olib borish. Ularning bilim darajalarini tahlil qilib, moslashtirilgan vazifalar va topshiriqlar taqdim etish. Bu yondashuv o'quvchilarning o'rganish jarayonida muvaffaqiyatga erishishlari uchun qulay sharoit yaratadi.

O'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi faol muloqot: O'qituvchining o'quvchilar bilan samarali muloqoti matematik kompetensiyani rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarga o'z bilimlarini, tushunchalarini va yondashuvlarini baholash imkonini berish, ularni o'z-o'zini rivojlantirishga rag'batlantiradi. O'qituvchining individual yondashuvi va ta'lim jarayonidagi ishtiroki o'quvchilarni yanada faolroq qiladi.

Kengaytirilgan matematik resurslardan foydalanish. Matematika fanining asosiy tushunchalarini o'rganish uchun kengaytirilgan resurslardan foydalanish o'quvchilarga chuqurroq tushunishga yordam beradi. Bu resurslar nafaqat o'quv kitoblari va darsliklar, balki turli qo'shimcha materiallar, internet resurslari va ilg'or texnologiyalardir.



Kengaytirilgan materiallar va qo'llanmalar: O'quvchilarni qo'shimcha o'quv materiallari bilan tanishtirish, matematik adabiyotlar, videodarslar, maqolalar va boshqa manbalarni o'rganish imkoniyatini yaratadi. Bu, o'quvchilarga o'rganilgan materiallarni kengroq va chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi.

Virtual sinflar va interaktiv ta'lim platformalari: Darslar va mashg'ulotlarni virtual tarzda o'tkazish o'quvchilarga o'z bilimlarini kengaytirish va sinovdan o'tkazish imkonini beradi. Onlayn resurslar va interaktiv ta'lim platformalari o'quvchilarga o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qilishda yordam beradi. Bunday vositalar o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan holda o'qish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Matematik ko'nikmalarni o'rganishda o'qituvchi roli. O'qituvchi boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni rivojlantirishda asosiy shaxs sifatida muhim rol o'ynaydi. Uning bilimdonligi, ijodkorligi va pedagogik mahorati ta'lim jarayonining muvaffaqiyatli o'tishini ta'minlaydi.

O'qituvchining individual yondashuvi: Har bir o'quvchiga individual ravishda e'tibor berish, uning ehtiyojlari va qiziqishlarini inobatga olish muhimdir. O'qituvchi o'zining pedagogik mahorati orqali o'quvchilarni motivatsiya qiladi, ularga matematik bilimlarni amaliyotda qo'llashni o'rgatadi.

Matematik muammolarni yechishda ko'mak: O'qituvchi o'quvchilarga o'z bilimlarini amalda qo'llashda yordam beradi. Ularni matematik masalalarni yechishda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish, matematik tushunchalarni murakkab holatlarda qo'llashga tayyorlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirish o'quv jarayonida qo'llaniladigan metod va vositalarning to'g'ri tanlanishiga bevosita bog'liq ekanini ko'rsatdi. Kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonida o'quvchilar nafaqat bilim olish, balki o'zlashtirgan bilimlarini amaliyotda qo'llay olish, muammoni mustaqil hal qilish, mantiqiy fikrlash, hisob-kitob yuritish kabi ko'nikmalarni egallash imkoniyatiga ega bo'lishadi. O'yinli mashg'ulotlar, muammoli vaziyatlar, vizual materiallar va interfaol topshiriqlardan foydalanish o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni faol ishtirok etishga undaydi.

Ta'limda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish, o'qituvchining metodik mahorati va o'quv muhiti kompetensiyani shakllantirishda muhim omillar sifatida ajralib turadi. Shu asosda quyidagi takliflar ilgari suriladi: boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun matematik kompetensiyani shakllantirishga qaratilgan amaliy metodik tavsiyalar ishlab chiqilishi va ularning ta'lim amaliyotiga tatbiq etilishi zarur; o'quvchilarning yoshi, psixologik xususiyatlari va individual rivojlanish sur'atlariga mos metodlar asosida darslar tashkil etilishi kerak; matematik kompetensiyani rivojlantiruvchi topshiriqlarda hayotiylik, amaliy muammolilik va ijodiy yondashuv tamoyillariga amal qilish tavsiya etiladi; pedagoglar uchun malaka oshirish kurslarida matematik kompetensiyalarning zamonaviy mazmuni va uni shakllantirishning innovatsion metodlari alohida modullar orqali o'rgatilishi maqsadga muvofiqdir. Ushbu takliflarning izchil joriy etilishi boshlang'ich sinf o'quvchilarida matematik kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qilib, ularning shaxsiy, intellektual va ijtimoiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abdullaeva B.S. 6-7 yoshli bolalarning maktab ta'limiga tayyorgarlik darajasini aniqlashda test usulidan foydalanish // Maktabgacha ta'lim, 2002, 1-son. – B. 10.
2. Abdullaeva B.S., Sadikova A.V., Xamedova N.A., Toshpo'latova M.I. Boshlang'ich matematika kursi nazariyasi. – T.: Tafakkur bo'stoni, 2018. – 149 b.
3. Azizxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU, 2003. – 146 b.
4. Alixonov S. Matematika o'qitish metodikasi. – Toshkent: Tafakkur bo'stoni, 2011. – 385 b.
5. Axlimirzaev. Prikladnaya napravlennost' izucheniya nachal matematicheskogo analiza v starshix klassax sredney shkoly: Avtoref. diss. kand. ped. n. – Moskva, 1991. – 38 s.
6. Axmedov S. Beruniy asarlarida maktabdor masalalar. – Toshkent: O'qituvchi, 1975.
7. Azamov A., Haydarov B. Matematika sayyorasi: Matematikadan sinfdan va maktabdan tashqari ishlarni tashkil qilish bo'yicha o'quv-uslubiy qo'llanma. – Toshkent: O'qituvchi, 1993. – 68 b.
8. Al-Xorazmiy Muhammad ibn Musa. Tanlangan asarlar: Matematika, astronomiya, geografiya. – Toshkent: Fan, 1983.
9. Asadova M. Beruniy va uning matematikaga oid ishlari. – Toshkent: Fan, 1976.
10. Asadova M. O'rta Osiyo mashhur olimlari va ularning matematikaga oid ishlari. – Toshkent: O'qituvchi, 1983.

- 
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari



AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.